

Voorontwerp van decreet houdende wijziging van diverse bepalingen over de radio-omroeporganisaties van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie.

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Algemene toelichting

a. Achtergrond

Via voorliggend voorontwerp van decreet wordt een voorstel geformuleerd dat deel uitmaakt van een herziening van het regelgevend kader inzake radio-omroep. Deze herziening gebeurt in uitvoering van het Vlaamse Regeerakkoord 2014-2019, de beleidsnota media 2014-2019, en de beleidsbrief media 2015-2016 en tenslotte de Conceptnota Radiolandschap die goedgekeurd werd door de Vlaamse Regering op 13 mei 2016 en voorgesteld werd in de Commissie Media van het Vlaams Parlement op 8 juni 2016 (zie Parl. St., 2015-2016, Stuk 780/1).

Het regeerakkoord 2014-2019 stelt dienaangaande:

Het nieuwe radiofrequentieplan van 2016 moet zorgen voor een divers en economisch leefbaar radiolandschap zodat alle erkende radiozenders maximaal beluisterbaar zijn in hun zendgebied. Lokale radiozenders zijn verbindend. We evalueren ook de vereisten en vergoedingen voor erkenning en zendvergunning, onder meer op hun doelmatigheid en controleerbaarheid. We nemen een daadkrachtige houding aan tegenover storingen van Vlaamse radio-omroepen door (piraat)radio's uit binnen- en buitenland. Er wordt onderzocht in welke mate het huidige radiolandschap naar frequentiegebruik toe kan worden geoptimaliseerd. Private radiozenders die een extra inspanning leveren voor de Vlaamse muziekindustrie, krijgen een stimulans van de Vlaamse overheid. We zetten in op de digitalisering van de radiosector en kiezen daarbij voor de meest toekomstgerichte technologie die breed verspreid is in de Europese Unie.

De beleidsnota media verdiept dit door te stellen:

Ik zal nagaan hoe, in het licht van de toekomstige erkenningsronde voor de FM-band (zie verder), een leefbaar radiolandschap tot stand kan komen. Daarbij wil ik van de gelegenheid gebruik maken om een koppeling te maken met een technologische switch naar digitale radio en digitaal muziek beluisteren.

In de komende legislatuur wil ik werk maken van een nieuw radiolandschap. Ik zal daarom op korte termijn starten met de juridische voorbereiding van een nieuwe erkenningsronde voor radio-omroeporganisaties en met het uitwerken van een goed en evenwichtig

frequentieplan, zodat we in Vlaanderen kunnen evolueren naar een leefbaar en duurzaam radiolandschap, waarbij niet enkel FM maar ook andere vormen van radio en/of muziek luisteren bijzondere aandacht krijgen en waarbij een vlotte overgang van analoog naar digitaal mogelijk wordt gemaakt. Hierbij zal ook de nodige aandacht worden geschonken aan optimale afstemming van frequentieplannen met de andere Gemeenschappen en de buurlanden.

Het nieuwe frequentieplan moet zich enten op een nieuw kader voor radio in Vlaanderen. Daarom zal ik de relevante decretale bepalingen evalueren. Hierbij zal ik zowel aandacht hebben voor een eenvoudige en rechtszekere erkenningsprocedure als voor een realistische indeling van de diverse radiocategorieën. Ook moeten tijdelijke initiatieven rond radio alsook kleinschalige initiatieven, gericht op specifieke doelgroepen en kleine niche-initiatieven binnen de herziening van dit decretaal kader een plaats krijgen.

In de beleidsbrief media 2015-2016 wordt dit dan:

In het voorjaar van 2016 zal ik op basis van de resultaten van het voorbereidende werk een concrete piste voorstellen voor het radiolandschap van de toekomst. Het nieuw frequentieplan, een aangepast regelgevend kader en het beleid ter ondersteuning van een digitaal radiolandschap zullen hiervan deel uitmaken. Eenmaal deze stappen zijn gezet, zal ik een oproep lanceren voor een nieuwe erkenningsronde voor radiovergunningen. De komende maanden werk ik een basis uit om digitale radio via diverse platformen mogelijk te maken en pleeg hiervoor overleg met stakeholders, de industrie en de publieke omroep. Op het vlak van innovatie is er ook veel mogelijk voor radio. Ik zal de uitrol van digitale radio via diverse platformen faciliteren bij de uitwerking van een modern radiolandschap.

Op basis van de resultaten van het voorbereidende werk zal ik in het voorjaar van 2016 een concrete piste met betrekking tot het toekomstig radiolandschap voorstellen waarop het nieuw frequentieplan, het aangepast regelgevend kader en het beleid ter ondersteuning van een digitaal landschap zullen worden geënt. Eenmaal deze stappen zijn vervolledigd, zal ik een oproep lanceren voor een nieuwe erkenningsronde.

De bovenvermelde principes die vastgelegd werden in de beleidsdocumenten, kregen concrete vorm in de Conceptnota Radiolandschap – hierna conceptnota (radio). Deze conceptnota stelde onder meer de overgang naar digitale uitzending via DAB+ voor, de verlenging van de erkenningen voor de landelijke radio-omroepen tot 31 december 2021, de oprichting van de commerciële netwerkradio's als nieuwe categorie radio-omroeporganisatie en de opwaardering van het lokale radiolandschap in een nieuwe erkenningsronde.

Via voorliggende herziening van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie – hierna mediadecreet – wordt een eerste concrete wetgevende stap gezet in de implementatie van de beleidskeuzes van de Vlaamse Regering. Later, in een tweede fase, zal via een aanpassing van de uitvoeringsbesluiten met betrekking tot radio een tweede stap gezet worden in de vertaling van het beleidskader naar het juridisch kader. In een derde fase worden dan de nodige erkenningen toegekend om uiteindelijk uit te monden in een nieuw radiolandschap dat geactualiseerd is en bovendien ook toekomstgericht is.

b. Specifiek toelichting

Het decreet – vertrekkende van de conceptnota – voegt in de eerste plaats en via de wijziging van de artikelen 127 en 128 van het mediadecreet alsook nog elders in de tekst het concept in van netwerkradio-omroeporganisatie als officiële nieuwe categorie. Waar in de conceptnota nog sprake is van 'commerciële' netwerkradio's wordt hier gesproken van netwerkradio-omroeporganisaties, enerzijds in lijn met de terminologie ('radio-omroeporganisaties') uit de definities van het decreet, anderzijds zonder het woord 'commerciële', omdat de bepalingen over de netwerkradio's sowieso ondergebracht worden onder de 'particuliere' radio-omroeporganisaties, die de facto niet publiek maar commercieel zijn.

De bepalingen over de regionale radio-omroeporganisaties worden niet geschrapt alhoewel deze organisaties op heden de facto niet meer bestaan. Omwille van de samenwerking tussen al deze organisaties zijn ze, in lijn met art. 143 lid 2 van het mediadecreet, van rechtswege te beschouwen als een landelijke radio-omroeporganisatie. Mocht echter een einde komen aan deze samenwerking, dan vervalt dit feitelijk statuut en worden de bepalingen over regionale radio-omroeporganisaties opnieuw van kracht. Bovendien vormen ze van rechtswege een landelijke en hebben ze in die zin een speciaal statuut, naast de andere landelijke radio-omroeporganisaties.

Via een nieuwe onderafdeling III/1 wordt het concept van de netwerkradio's uitgewerkt, en dit – conform de conceptnota – via artikelen die mutatis-mutandis grotendeels gebaseerd zijn op de bepalingen van de landelijke radio-omroeporganisaties. De belangrijkste elementen zijn hierbij het profiel van de netwerkradio's (nieuw artikel 143/1) en de erkenningsvoorwaarden en de criteria om een erkenning te verlenen (nieuw artikel 143/2).

In de conceptnota radio werd de intentie aangegeven om de huidige situatie van de lokale radio's te herwaarderen, enerzijds door betere ontvangstmogelijkheden te voorzien ('zendcomfort'), anderzijds ook door de rol en opdracht van de lokale radio's aan te passen en hen niet langer als hoofdopdracht of hoofd-erkenningsvoorwaarde de band met de lokale

gemeenschap en de bevordering van communicatie onder de bevolking op te dringen. Het voorliggende decreet gaat hier op in door aan de lokale radio-omroeporganisaties eerder een verbindende opdracht te geven met aangepaste erkenningsvoorwaarden en aangepaste aanvullende kwalificatiecriteria. Het brengen van (een minimum aan) lokale informatie blijft desalniettemin bestaan. Het specifieke statuut van gemeenschapsradio als extra 'kwalificatie' van lokale radio-omroeporganisatie wordt geschrapt, zowel bij de lokale radio-omroeporganisaties die via FM uitzenden als bij de categorie van de andere radio-omroeporganisaties: met de implementatie van de verbindende opdracht en met de mogelijkheid van de lokale radio's te kiezen voor een specifiek profiel of een specifieke thematische invulling, kan een lokale radio ook kiezen voor een niet-commercieel profiel of inzetten op zendtijd die grotendeels bestaat uit informatie, cultuur, educatie en burgerparticipatie (zoals nu bepaald in art. 144, §2). De meerwaarde om het statuut van een gemeenschapsradio te verkrijgen verdwijnt dan ook de facto. Ook bij de 'andere radio-omroeporganisaties' zoals gedefinieerd in het decreet heeft het statuut van gemeenschapsradio geen meerwaarde meer.

Verder worden nog enkele aanpassingen doorgevoerd aan de bepalingen inzake de doorgifte van radio-omroepprogramma's door must- en may-carry dienstenverdelers ten einde de verdere digitale distributie van radio-omroepprogramma's te stimuleren.

Als laatste, maar daarom niet onbelangrijkste punt, wordt artikel 242 van het mediadecreet aangepast. Via de verschuiving van de datum van het vervallen van de erkenning van de landelijke radio-omroepen (zowel de erkende als die van rechtswege), wordt er voor geopteerd om deze erkenningen de facto nog te verlengen voor 4 jaar. In het verleden hebben verschillende decreetswijzigingen er voor gezorgd dat de erkenningen van de verschillende soorten radio-omroepen ook werden verlengd. Nu wordt expliciet beslist dat de verlenging enkel nog geldt voor een beperkte periode van 4 jaar namelijk tot 31 december 2021. De beperking wordt ook ingegeven vanuit het streven naar digitalisering en digitale distributie en de intentie dat binnen afzienbare tijd de analoge distributie voor landelijke radio-omroeporganisaties zal stopgezet worden en vervangen zal worden door een distributie via DAB+. De uitgebreide motivering van deze bepaling is terug te vinden in de artikelsgewijze bespreking.

c. Advies van de sectorraad Media

Het advies van de sectorraad Media van de Strategische adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media werd bezorgd op 15 september 2016.

De sectorraad wijst in een eerste punt op de rechtlijnige vertaling van de conceptnota in het decreet en stelt vast dat de principes die de sectorraad

meegaf in het eerdere advies op de conceptnota nu ook in de uitwerking van het decreet grotendeels gevolgd zijn.

In een tweede onderdeel van het advies wijst de sectorraad op de positieve punten die nog niet eerder waren uitgewerkt, zoals de samenwerkingsverbanden die verdwijnen en de nieuwe categorie van netwerkradio-omroeporganisaties, de onmogelijkheid om nog erkenningen te verhandelen en de limieten aan cross-ownership. Met betrekking tot de netwerkradio's stelt de sectorraad dat, als het de bedoeling is om andere profielen van netwerkradio-omroeporganisaties dan diegene die nu vermeld zijn in het decreet te gaan bepalen via een uitvoeringsbesluit, dit via delegatiebevoegdheid dient te gebeuren. Dit is echter niet het geval, waardoor de delegatie ook niet voorzien wordt.

In een derde punt werpt de sectorraad enkele vragen tot verduidelijking op.

- Zo stelt de sectorraad dat ook lokale radio's best gestimuleerd worden om de overstap te maken. In repliek kan hierop gesteld worden dat het decreet vandaag echter al toelaat dat lokale radio's via DAB+ uitzenden en dat het mogelijk is om quasi probleemloos te starten met een nieuwe DAB+ omroep.
- De vraag van de sectorraad om kanaal 10 om te vormen tot DAB+ frequentieblokken is pertinent, maar dient via een aanpassing aan uitvoeringsbesluiten te gebeuren.
- De vraag om aanvullende kwalificatiecriteria in te voeren voor omroepen die gebruik maken van digitale frequenties is vandaag problematisch omdat de frequenties toegekend zijn aan de etheromroep-netwerkoperator, en niet aan de omroep zelf. Dit is wel iets voor de toekomst, als de keuze er ooit komt om te werken met het toekennen van de digitale frequenties aan de radio-omroep zelf en niet aan een netwerkoperator.
- Aangaande de bezorgdheid naar de leefbaarheid van de lokale radio-omroeporganisaties is het zo dat hertekende frequentiepakketten en de eigen invulling van een omroepprogramma er voor moeten zorgen dat een omroep in ieder geval meer vrijheid heeft om een omroepprogramma in te vullen. De lokale omroepen in het digitale bad betrekken zal pas in een later stadium kunnen gebeuren.
- Met betrekking tot de dominante positie van etheromroepnetwerken is het zo dat dit enerzijds sectorspecifieke regulering betreft en de regulering van de relevante markten een autonome bevoegdheid is van de Vlaamse Regulator voor de Media en anderzijds dat dit mededingingsrechtelijke aspecten inhoudt, wat dan weer onder de federale bevoegdheid valt.
- Aangaande het concreet maken van wat bedoeld wordt met 'een aanzienlijk deel' uit artikel in het ontwerpartikel 143/2, §1, 2°, c, in het begin en 'een deel' in het ontwerpartikel 142/2, §1, 2°, c, in fine, wordt er op gewezen dat er een verschil is in finaliteit en aanpak. Het 'aanzienlijk deel' van het Vlaamse en Nederlandstalige profiel of muziekaanbod is een deel dat bepaald zal worden door de Vlaamse Regering. Dit is dan ook een erkenningsvoorwaarde en zal een minimum inhouden van wat de specifieke omroep met een Nederlandstalig en Vlaams profiel of muziekaanbod moet brengen. Het andere 'deel',

namelijk het deel van Vlaamse producties dat de omroepen (die vallen onder art.143/1, lid 1, 3°) moeten brengen, is naast een erkenningsvoorwaarde ook een aanvullend kwalificatiecriterium, zijnde een criterium waarop de sterkte van het dossier zal beoordeeld worden. Er moet met andere woorden een deel voorzien worden voor Vlaamse producties, maar dat deel is in te vullen door de kandidaat-omroep. Bijgevolg verdient dit geen verdere delegatie aan de Vlaamse Regering om dit deel in te vullen.

- Aangaande de verdere verduidelijking van het woord "gestructureerde eenvormigheid in het programmabeleid" werd de memorie aangepast zie hiervoor de memorie onder artikel 9 van het ontwerpdecreet (134/1 van het mediadecreet)
- Met betrekking tenslotte tot de vraag waarom de categorie regionale radio-omroeporganisaties niet werd geschrapt in het decreet is de reden juridisch-technisch van aard en werd summier al aangegeven onder de specifieke toelichting bij deze memorie. Hieronder volgt de extensieve uitleg.

Het samenwerkingsverband van de regionale radio's is door de Vlaamse Regering nooit officieel erkend als landelijke radio-omroeporganisatie. De samenwerking van de regionale omroepen leidde dus niet tot een nieuwe erkenning als landelijke radio-omroep – zoals artikel 143 lid 3 bepaalt – maar ze worden de facto beschouwd als een landelijke radio beschouwd op basis van artikel 143 lid 2.

Als men de bepalingen rond de regionale radio-omroepen zou opheffen, dan zou ook artikel 143 opgeheven worden dat de samengevoegde regionale radio's het statuut van landelijke radio geeft. Stel dat men die bepaling wel laat staan en de andere bepalingen schrapt, dan is die bepaling quasi zonder voorwerp omdat alle andere bepalingen rond de regionale omroepen ook opgeheven zijn. Een samenwerkingsverband van regionale omroepen bestempelen als landelijke omroep zonder dat er in het decreet nog sprake is van regionale omroepen zou dan ook zeer bevreemdend zijn.

Het opheffen van de bepalingen van de regionale radio's (incl. 143) zou moeten inhouden dat de Vlaamse Regering de facto (voorals-)nog een erkenning moet geven of geeft aan het nu bestaande samenwerkingsverband van alle regionale omroepen, terwijl dit op basis van artikel 143, lid 3 in het verleden nooit gebeurd is.

Een ander element is dat er in het verleden sprake is geweest van een objectieve erkenningsronde waarbij 5 spelers een erkenning gekregen hebben. Deze erkenningen werden verkregen op basis van frequentiepakketten zoals die opgenomen zijn in het frequentieplan van 1/9/2006. De bepalingen van de regionale radio's opheffen houdt in dat ook de bepalingen van dat frequentieplan worden genegeerd. Virtueel komen de oude erkenningen dan te vervallen en dus zou ook de wijziging in statuut van samengevoegde regionale naar landelijke komen te vervallen of op zijn minst betwistbaar zijn. Anders ging het geweest zijn moest natuurlijk de Vlaamse Regering conform artikel 143 lid 3 wel expliciet het samenwerkingsverband als nieuwe landelijke zou erkend hebben, maar dit is nooit gebeurd.

De decretale afschaffing van de regionale omroepen zou ook tot gevolg hebben dat de uitvoeringsbesluiten allemaal aangepast zouden moeten worden.

Tenslotte – bij gebrek aan eigenlijke erkenning als landelijke radio-omroeporganisatie – bestaat ook virtueel de mogelijkheid dat aan dit samenwerkingsverband een einde kan komen, waardoor de bepalingen over de regionale radio-omroeporganisaties komen te herleven en dus moeten blijven bestaan.

Samenvattend: het feit dat het samengaan van de 5 regionale omroepen 'van rechtswege' een landelijke radio-omroeporganisatie is zonder ooit als zodanig te zijn erkend, houdt in dat de bepalingen rond de regionale omroeporganisaties de facto moeten blijven bestaan, en dit zowel in het decreet als in de uitvoeringsbesluiten.

Concluderend wordt gesteld dat het advies van de sectorraad Media bijgevolg geen aanpassing van de principieel goedgekeurde tekst van het decreet behoeft. Enkel de memorie werd verduidelijkt op het gebied van gestructureerde eenvormigheid in het programmabeleid.

d. Advies van de Raad van State

De Raad van State verleende op 20 oktober 2016 haar advies (nr. 60/142/3) en maakte onderstaande bedenkingen en opmerkingen bij de principieel goedgekeurde tekst.

d.1. Vormvereisten

Onder het luik vormvereisten stelt de Raad van State zich de vraag of het voornemen om de erkenningen en de bijbehorende zendvergunningen voor een beperkte duur te verlengen wel voldoende bekend werd gemaakt ten aanzien van alle belanghebbende, inclusief consumenten en gebruikers. Hierbij verwijst de Raad van State naar de voorziene procedure in artikel 7 van de Machtigingsrichtlijn (RL 2002/20/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 betreffende de machtiging voor elektronische communicatienetwerken en diensten).

De gemachtigde van de Minister heeft hierop input bezorgd waarbij gesteld werd dat in voorbereiding van dit voorontwerp, verschillende actoren en instanties hun input hebben kunnen geven en gegeven. Dit ging niet alleen via een traject in het Vlaams Parlement die leidde tot een resolutie, maar ook via een advies van de sectorraad Media dat een platform is van belanghebbenden uit de media en waarin ook een iemand zetelt van een organisatie die de belangen van de consumenten verdedigt. Ook vertegenwoordigers van radio-omroeporganisaties en individuele radio-omroeporganisaties hebben de kans gekregen hun visie toe te lichten via overleg met het kabinet van de Minister.

De Raad van State blijft desalniettemin van oordeel dat dit niet gelijk te stellen is met het aan alle belanghebbenden bieden van de mogelijkheid om zich uit te spreken volgens een bepaalde procedure.

De Machtigingsrichtlijn is een richtlijn die betrekking heeft op onder meer de aanleg en exploitatie van elektronische communicatienetwerken. Elektronische communicatienetwerken en diensten betreffen niet netwerken die gebruikt worden voor transmissie van 'telecommunicatiediensten' (wat onder federale bevoegdheid valt) maar ook voor transmissie 'omroepdiensten' (wat dan weer onder

gemeenschapsbevoegdheid valt). Het aanbieden van elektronische communicatienetwerken gebeurt ofwel na een kennisgeving (bijvoorbeeld kabelnetwerken), ofwel na het verkrijgen van een erkenning (voor in casu het gebruik van frequenties). Omdat frequenties een schaars goed zijn wordt frequentiegebruik geregeld via (individueel toegekende) frequentiegebruiksrechten.

Artikel 7 van de Machtigingsrichtlijn stelt (samengevat en geparafraseerd) dat, als een lidstaat overweegt de duur van bestaande frequentiegebruiksrechten (lees een FM-erkenning volgens de Raad van State) te verlengen op een andere wijze dan in overeenstemming met de voorwaarden (lees het mediadecreet), dit volgens bepaalde regels te doen, onder meer door te motiveren waarom deze erkenning verlengd wordt, door belanghebbenden (incl. gebruikers en consumenten) toe te laten zich hierover uit te spreken, door hiervoor een procedure vast te stellen en dergelijke meer.

Artikel 7 verwijst met betrekking tot het toelaten van belanghebbenden om zich uit te spreken naar artikel 6 van de Kaderrichtlijn (Richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake een gemeenschappelijk regelgevend kader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten. Dat artikel bepaalt, naast onder meer de in artikel 7 van de machtigingsrichtlijn ook voorkomende vereisten van procedure en bevraging, onder meer ook dat – behalve in gevallen van vertrouwelijkheid – de resultaten van de raadpleging openbaar worden gemaakt. Op te merken valt dat artikel 7 van de Machtigingsrichtlijn verwijst naar artikel 6 van de Kaderrichtlijn en niet naar artikel 14 van de Machtigingsrichtlijn zelf, dat onder meer ook de details bevat rond het wijzigen van frequentiegebruiksrechten en bijvoorbeeld aanvullend stelt dat de termijn om gebruikers de kans te geven zich uit te spreken over in casu verlenging van erkenning minimaal 4 weken bedraagt.

De richtlijn vermeldt echter niet op welk moment aan de gebruikers de kans moet gegeven worden om zich uit te spreken noch hoe deze procedure geregeld moet worden.

Om tegemoet te komen aan de verzuchting van de Raad van State zal voornamelijk een procedure gestart worden die toelaat aan alle belanghebbenden en gebruikers om zich uit te spreken en dit volgens een door de Richtlijn bepaalde en door de Raad van State te volgen procedure. Bij gebreke aan een concreet Vlaams kader dat specifiek geldt voor dergelijke procedures van de Machtigingsrichtlijn – de verlengingen van FM-erkenningen is tot op heden nog nooit voorwerp geweest van dergelijke procedure – en bij de vaststelling dat ook de machtigingsrichtlijn ook hierover niet in detail gaat, wordt er daarom geopteerd om een consultatie te doen zoals die ook op federaal niveau bestaat bij de wijziging van regelgeving over de wijziging van frequentiegebruiksrechten (in casu bijvoorbeeld gsm-frequentierechten). Op federaal niveau gebeurt dit door een consultatieprocedure door het BIPT die bestaat uit het publiceren van de ontwerpregelgeving en waarbij de belanghebbenden, consumenten en burgers hun mening of input kunnen geven via mail.

Mutatis-mutandis zal daarom het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media een gelijkaardige raadplegingsprocedure organiseren waarvan de

resultaten voorgelegd worden via mededeling aan de Vlaamse Regering en overgemaakt worden aan het Vlaams Parlement bij de behandeling van het decreet in de bevoegde Commissie. Tevens worden de resultaten algemeen bekendgemaakt.

d.2. Algemene opmerkingen

Onder het luik algemene opmerkingen haalt de Raad van State enkele artikelen uit het decreet aan die een verschil in behandeling inhouden en waarvan de Raad van State vraagt dit verschil in behandeling te verantwoorden dan wel de tekst aan te passen.

Met betrekking tot artikel 133 stelt de Raad van State in punt 4.1 van haar advies vast dat de eerste zin spreekt over transitie naar DAB+ voor de regionale en landelijke radio-omroeporganisaties, maar dat de FM switch-off enkel geldt voor de landelijke radio-omroeporganisaties. De Raad stelt dat het aanbeveling verdient om de verantwoording voor dat verschil met de regionale radio-omroeporganisaties op te nemen in de memorie van toelichting.

Dit berust echter op een foute redactie van het artikel. De DAB+ transitie en de FM switch-off geldt voor beide soorten omroepen, die de facto hetzelfde statuut hebben. De tekst wordt dan ook in die zin aangepast.

In punt 4.2 van het advies wijst de Raad van State op een verschil in behandeling tussen distributie van de digitale radio-omroepprogramma's van de VRT over de must-carry netwerken en de distributie van de radio-omroepprogramma's en van de VRT via de may-carry netwerken. De Raad van State stelt vast dat onder artikel 186 vandaag er een verschil in must-carry en may-carry verplichting voor wat betreft de digitale radio-omroepprogramma's door de must-carry-operator. Artikel 186, §1, 1° spreekt over de must-carry voor 'omroepprogramma's van de VRT', terwijl artikel 186, §3, 4° in afwijking van deze algemene bepaling aldus een ander regime voorziet voor de digitale radio-omroepprogramma's van de VRT. A contrario redeneert de Raad van State dus dat onder de must carry en de bewoordingen "omroepprogramma's van de VRT" de "digitale radio-omroepprogramma's" hier niet onder vallen. Artikel 187 spreekt enkel over de "omroepprogramma's van de VRT" en in dezelfde interpretatie van artikel 186, §1, 1° zou dit inhouden dat de digitale omroepprogramma's hier niet meer onder vallen zijn. Dit leidt dus tot een vorm van ongelijkheid die volgens de Raad van State ofwel recht getrokken moet worden, ofwel gemotiveerd moet worden.

Dit werd rechtgezet door in een nieuw punt 7° van artikel 187 de digitale radio-omroepprogramma's van de VRT ook expliciet een may-carry statuut te geven, zodat de situatie wordt gelijk getrokken en de ongelijkheid wordt opgeheven.

In punt 5 stelt de Raad van State dat het gebruik van de naam "netwerkradio-omroeporganisatie" verwarrend is, onder meer omdat er geen definitie van voorzien wordt alsook omdat het woord "netwerken" ook associaties oproept met kabel- en etheromroepnetwerken zoals bepaald in het decreet.

De nieuwe terminologie vergt enige gewenning, maar er wordt geopteerd om vast te houden aan de term netwerkradio-omroeporganisatie om diverse redenen. De basisredenen waarom werd reeds vermeld onder de specifieke toelichting van deze memorie, en hierbij verder uitgewerkt. Sowieso is de piste om de term "netwerkradio-omroeporganisatie" te definiëren niet aangewezen. In het verleden werden immers ook nooit definities opgemaakt. Vandaag is er geen definitie van de soorten radio-omroeporganisaties en die is er ook nooit geweest. De huidige andere soorten omroepen (lokaal, regionaal landelijk) komen ook niet overeen met de geografische indeling in gemeente of stad, provincie en Vlaamse Gemeenschap. Met het woord netwerkradio-omroeporganisatie wordt in de eerste plaats een radio-omroeporganisatie bedoeld. Dit waren tot voor het mediadecreet de landelijke, regionale of lokale radio-omroeporganisaties. Het was daarom zoeken naar een woord dat als vierde categorie aansluit bij het basiswoord radio-omroeporganisatie en de keuze viel op het woord netwerk, omdat deze gebruik zal maken van een groep of netwerk van frequenties. Vandaar het woord netwerkradio-omroeporganisatie(s) dat trouwens een ondeelbaar woord is en bijgevolg mettertijd niet geassocieerd is en zal worden met een netwerk, maar wel met een radio-omroeporganisatie.

d.3. Onderzoek van de tekst

De Raad van State stelt in punt 6 van het advies dat de opbouw van artikel 133 niet geheel logisch is en stelt voor om een onderscheid te maken tussen doorgifte via etheromroepnetwerken en doorgifte via FM. De tekst werd dan ook aangepast om tegemoet te komen aan deze taalkundig-legistische opmerkingen.

Verder stelt punt 7 van het advies van de Raad van State dat artikel 133, §1 een drietal terminologische onzuiverheden bevat. Op deze suggesties werd telkenmale ingegaan en de tekst werd aangepast.

Via punt 8 van het advies wijst de Raad van State op een incoherentie van woordgebruik tussen artikel 143/1, lid 1, 2^o van het mediadecreet en artikel 143/2, §1, 2^o, punt c van het mediadecreet. De formuleringen werden conform het advies coherent gemaakt.

Ook de onduidelijkheid in de passages over de radioredacties in 143/1 en 145 dient volgens de Raad van State (punt 9 van het advies) verduidelijkt te worden. Conform wat ook reeds verduidelijkt werd door de gemachtigde van de Minister in aanloop naar dit advies en waar de Raad van State zelf naar verwijst in punt 9, werden de desbetreffende passages aangepast en de memorie verduidelijkt.

In een laatste punt nr. 10 van het advies (over artikel 27) van het wijzigingsdecreet, stelt de Raad van State dat voor de verantwoording van de (beperkte) van de verlenging van de erkenningen en de uitrol van DAB+ begrip op te brengen valt. De Raad van State stelt echter dat het feit dat er geen tijdsbeperking is opgenomen voor de Vlaamse Regering om de datum van analoge afschakeling van FM te bepalen, wel problematisch kan zijn en dit omdat de beperking in tijd van de verlenging van de betrokken

radio-omroeporganisaties gebaseerd is op de motivering van transitie naar digitaal luisteren. Vervolgens gaat de Raad van State er dan van uit dat deze duur van transitie (met erbij de duur van een nieuwe erkenningsronde) aldus niet later kan zijn dan de duur van de verlenging van de erkenning, waaruit ze concludeert dat de switch-off uiteindelijk eind 2021 rond zou moeten zijn.

Het bepalen van de datum van de digitale switch-over voor de landelijke en regionale omroeporganisaties is vervat in artikel 7 van het ontwerpdecreet, maar niet in artikel 27 van het ontwerpdecreet. Desalniettemin overtuigt het advies van de Raad van State niet en wordt het advies op dit punt niet gevolgd, en wel om onderstaande redenen.

Het exact voorspellen van de datum van digitale transitie door de landelijke radio-omroepen van FM-uitzendingen naar digitale uitzendingen via DAB+ is niet te voorspellen.

Een studie door Econopolis van vorig jaar analyseerde de scenario's voor digitale uptake van radiodiensten en digitale roll-out van DAB+ (zie <http://ebl.vlaanderen.be/publications/documents/83443>). Hierbij werd in de eerste plaats gesteld dat er een groeiende consensus is in de radiomarkt om te evolueren van de analoge FM-wereld naar "Digitale ether" en dat men via een drietal stappen kan komen tot een versnelde migratie naar DAB+, nl. via (i) industriële consensus, (ii) beleidsmatige incentives en (iii) creatie van een industrie-groepering. De Vlaamse regering wil dit doen via o.a. een sectorgedragen overleg.

In de studie van Econopolis wordt er vervolgens gekeken naar de snelheid van overgang naar digitaal luisteren (in het algemeen en digitaal luisteren via DAB+ specifiek) en wordt er gesteld dat na het bereiken van een drempel van 50% digitaal luisteren een start kan worden gegeven met de transitie naar digitale afschakeling om aldus twee jaar later tot een volledig digitale afschakeling te komen.

Daarbij worden dan scenario's uitgewerkt waar, bij een snelle penetratie, die drempel bereikt wordt in 2022 en bij een trage penetratie van digitaal luisteren die drempel bereikt wordt in 2024. Vervolgens werden deze cijfers van digitale penetratie gemapt op een scenario van digitale switch-over (en dus FM switch-off). Let wel: hier betreft het enkel de digitale switch-off van de erkende landelijke radio-omroepen en de landelijke radio-omroepen van rechtswege. Tenslotte reikt Econopolis bepaalde key-succesfactoren voor om tot deze snelle penetratie van digitaal luisteren te komen.

Omwille van de onzekerheid in de evolutie van het digitaal luisteren is het dus onmogelijk, zoals de Raad van State vraagt, de datum van de digitale switch-over van de landelijke regionale radio-omroepen concreet vast te gaan leggen.

Daarom ook werd er geopteerd voor een eerder in de tijd beperkte verlenging van de erkenning van de landelijke en regionale omroeporganisaties. Zij zijn immers de trekkers van een dergelijke operatie rekening houdend met het momenteel aantal bereikte luisteraars. Het is op basis van hun inspanningen en het ondersteunende overheidsbeleid dat het publiek geleid zal worden naar de transitie.

Omwille hiervan wordt er gekozen om de Vlaamse Regering de datum van de afschakeling van de FM-uitzendingen vast te laten leggen.

Om echter tegemoet te komen aan de bezorgdheden van de Raad van State werd artikel 7 van het ontwerpdecreet (tot wijziging van artikel 133 van het mediadecreet) zo aangepast dat een tweejaarlijkse rapportering over digitaal luisteren en DAB-progressie aan de Vlaamse Regering wordt opgesteld. Deze rapportering bevat de transitie van analoog naar digitaal luisteren (niet alleen van FM naar DAB+, maar ook van FM naar digitaal via internet, streamingdiensten, luisteren via digitale televisie en dergelijke meer).

De rapportering bevat ook de DAB-penetratie in de markt, de aanwezigheid van DAB+-toestellen in de huishoudens en wagens en een rapportering over de uitrol van de DAB+ uitzendingen door de landelijke radio-omroepen en de uitrol van de DAB+ infrastructuur door de netwerkoperator. De tweejaarlijkse rapportering aan de Vlaamse Regering gebeurt een eerste maal uiterlijk twee jaar na de datum van inwerkingtreding van dit decreet. In concreto wil dit zeggen dat voor het aflopen van de erkenningen twee monitoringsrapporten worden opgeleverd (nl in 2019 en in 2021).

Op basis van die cijfers en bij het bereiken van de 50% digitaal luisteren (zoals hierboven vermeld) zal de Vlaamse Regering op dat moment een eigenlijke datum van effectieve digitale switch-over voor de landelijke en regionale radio-omroeporganisaties kunnen bepalen.

Het omgekeerde – nu reeds een datum van analoge FM-switch-off en digitale switch-over vaststellen – is met andere woorden voorbarig en zou bovendien een voorafname kunnen betekenen aan de beslissingsbevoegdheid van een mogelijks volgende Vlaamse Regering zonder rekening te houden met de haalbaarheid of realiteit van die beslissing.

e. Aanvullende aanpassing

Ten opzichte van het voorontwerp van decreet wordt nog een aanvullende technische correctie doorgevoerd: in de conceptnota radio werd reeds gesteld dat ter bevordering van het luistercomfort van lokale radio's, bepaalde frequenties gegroepeerd zullen worden in kleine pakketten waarbij één omroepprogramma dan kan uitgezonden via deze frequentie-masten. Om de leefbaarheid van de lokale radio-omroeporganisaties te bevorderen wordt nu bepaald in artikel 9 van voorliggend decreet (nieuw artikel 134/1 van het mediadecreet) dat – net zoals het al is bij de landelijke, regionale en netwerkradio-omroeporganisaties – ook de lokale radio-omroeporganisaties ontkoppelde radioreclame mogen brengen in hetzelfde omroepprogramma. Hiermee wordt de situatie voor alle radio-omroeporganisaties gelijk getrokken. Het betreft dus een aanvullende (technische) correctie.

2. Artikelsgewijze commentaar

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2 en artikel 3

In artikel 2 en artikel 3 van dit decreet wordt via wijzigingen aan respectievelijk artikel 127 en 128 van het mediadecreet de categorie van netwerkradio's toegevoegd aan de bestaande categorieën van radio-omroepen, te weten de landelijke, regionale en lokale radio-omroeporganisaties.

Artikel 4

Via artikel 4 wordt artikel 131 van het mediadecreet vervangen. Via de wijziging van dat artikel wordt nu algemeen bepaald dat journaals van lineaire radio-omroeporganisaties door een eigen redactie moeten worden verzorgd, iets wat reeds voorzien was voor de landelijke en de regionale radio-omroeporganisaties is. De verplichting om te werken met een eigen redactie en onder leiding van een hoofdredacteur geldt niet voor sommige omroepprogramma's van netwerk- en lokale radio-omroeporganisaties, vandaar de verwijzing naar de bepalingen van 143/2 en 145, (cf. infra).

Artikel 5

Via artikel 5 wordt het opschrift van afdeling II gewijzigd. Niet alleen wordt de verwijzing naar transmissie via amplitudemodulatie geschrapt omdat AM als transmissietechnologie wordt geschrapt (zie de memorie bij artikel 6), bovendien wordt nu de meer generieke term van elektronische communicatienetwerken gebruikt, zoals gedefinieerd in artikel 2, 8° van het mediadecreet waarmee ook etheromroepnetwerken, kabelomroepnetwerken en andere transmissiesystemen worden bedoeld die ook voorwerp zijn van de bepalingen van deze afdeling.

Artikel 6

Wijziging van art. 132 van het mediadecreet

In artikel 132 worden de netwerkradio's toegevoegd in de lijst van radio-omroepen. Verder wordt in diezelfde bepaling ook de verwijzing naar uitzendingen in AM of amplitudemodulatie geschrapt; verwijzend naar de conceptnota en gelet op het feit dat uitzendingen in AM in onbruik zijn geraakt en dat AM een verouderde vorm van radiodistributie is, worden uitzendingen via AM uit het decreet verwijderd. Via AM zijn er in het verleden trouwens nooit uitzendingen geweest door particuliere lineaire radio-omroeporganisaties.

Artikel 7

Wijziging van art. 133 van het mediadecreet.

In art. 133 wordt de verwijzing naar AM geschrapt.

Verder wordt in dit artikel de manier van uitzenden aangepast aan de beleidsopties uit de conceptnota. Waar in het huidige decreet alle lineaire radio-omroeporganisaties de mogelijkheid hadden om uit te zenden via etheromroepnetwerken, wordt nu een gedifferentieerd regime ingevoerd.

In het eerste lid herneemt het nieuwe artikel de bestaande bepaling van het uitzenden van radio-omroepprogramma's via FM.

In het tweede lid wordt eveneens de huidige bepaling overgenomen die stelt dat het de radio-omroeporganisaties toegestaan is hun programma's door te (laten) geven via onder meer digitale etheromroepnetwerken.

Na het algemene principe van uitzenden in FM en via andere dan FM-netwerken wordt in het derde lid bepaald dat de landelijke radio en regionale radio-omroeporganisaties verplicht worden om uiterlijk op 1 september 2018 over te gaan tot de uitzending van hun (FM-radio-)omroepprogramma via DAB+ en via etheromroepnetwerken 'voor het aanbod van voor vrij te ontvangen radio-omroepprogramma's'. Deze terminologie is ontleend aan artikel 184 van het mediadecreet en betreft het zogenaamde free-to-air luisteren. Verwezen wordt hierbij naar de memorie van het desbetreffende artikel (Parl. St., 2013-2014, g2293-1). De vereiste van 'vrij te ontvangen' wordt ingeschreven om garanties in te bouwen naar de 'gratis' ontvangst. Stel dat het technisch (bijvoorbeeld via DVB-T) en het operationeel mogelijk wordt om een aanbod van radio-omroepprogramma's af te nemen van een bepaalde dienstenverdelers tegen een bepaalde prijs, dan kunnen – onverminderd de bepaling van artikel 133 van het mediadecreet – dergelijke omroeporganisaties die programma's ook laten verspreiden op die manier, maar dit betreft niet de situatie die nu voorligt of waarnaar nu verwezen wordt. Desalniettemin blijft ook deze mogelijkheid (distributie via de ether via een digitaal betalend pakket) als theoretische mogelijkheid bestaan via het tweede lid.

Ook voor de netwerkradio-omroeporganisaties wordt een bepaling voorzien dat zij op een bepaald ogenblik door de Vlaamse Regering verplicht kunnen worden om hun (FM-radio-)omroepprogramma door te geven via de etheromroepnetwerken die bestemd zijn voor het aanbod van vrij te ontvangen radio-omroepprogramma's. Ook dit is ingegeven vanuit de overweging om tot een snelle uptake van digitaal luisteren te komen, zie de toelichting hieronder met betrekking tot de Econopolis-studie.

In het vierde en vijfde lid wordt het principe ingeschreven dat de uitzendingen in FM voor de landelijke radio-omroeporganisaties (zowel de erkende als deze van rechtswege) en de regionale radio-omroeporganisaties de facto op een bepaald ogenblik zullen worden stopgezet en dat het de Vlaamse Regering is die de datum bepaalt.

Hier moet eveneens verwezen worden naar de conceptnota waar dit sectorgedragen overleg in ingeschreven staat. Eveneens in de conceptnota wordt de decretale verankering van de FM-switch-off vooropgesteld en geponeerd dat de switch-off gebeurt ten laatste 2 jaar na het behalen van 50% luisterduur.

Dit vindt ook zijn oorsprong in de door Econopolis van eind 2015 waarbij Econopolis scenario's voor digitale uptake van radiodiensten en digitale roll-out van DAB+ analyseerde (zie <http://ebl.vlaanderen.be/publications/documents/83443>).

In plaats van nu al de datum van analoge switch-off voor de uitzendingen van de landelijke en regionale radio-omroeporganisaties te bepalen, is er dus voor gekozen om de Vlaamse Regering de datum van de afschakeling van de FM-uitzendingen vast te laten leggen.

Zoals voorzien in het vijfde lid zal er een tweejaarlijkse rapportering zal zijn over digitaal luisteren en DAB-progressie aan de Vlaamse Regering. Deze rapportering bevat de transitie van analoog naar digitaal luisteren (niet alleen van FM naar DAB+, maar ook van FM naar digitaal via internet, streamingdiensten, luisteren via digitale televisie en dergelijke meer). De rapportering bevat ook de DAB-penetratie in de markt, de aanwezigheid van DAB+-toestellen in de huishoudens en wagens en een rapportering over de uitrol van de DAB+ uitzendingen door de landelijke radio-omroepen en de uitrol van de DAB+ infrastructuur door de netwerkoperator. Op basis van die cijfers en bij het bereiken van de 50% digitaal luisteren (zoals hierboven vermeld) zal de Vlaamse Regering op dat moment een eigenlijke datum van effectieve digitale switch-over voor de landelijke en regionale radio-omroeporganisaties kunnen bepalen. De tweejaarlijkse rapportering aan de Vlaamse Regering gebeurt een eerste maal uiterlijk twee jaar na de startdatum van verplichte uitzending via DAB+ door de landelijke en regionale radio-omroeporganisaties.

Nu reeds een datum van analoge FM-switch-off en digitale switch-over vaststellen is met andere woorden voorbarig en zou bovendien een voorafname kunnen betekenen aan toekomstig beleid en de beslissingsbevoegdheid van een mogelijks volgende Vlaamse Regering zonder rekening te houden met de haalbaarheid of realiteit van die beslissing op dat moment in de toekomst.

De landelijke en regionale radio-omroeporganisaties worden via de nieuwe tekst met ingang van 1 september 2018 verplicht om uit te zenden via digitale etheromroepnetwerken, dit in lijn met de conceptnota ter bevordering van digitalisering van de radio-sector en – distributie. Van de landelijke en regionale radio-omroeporganisaties wordt dan ook verwacht dat zij een overeenkomst afsluiten met een aanbieder van etheromroepnetwerken voor deze distributie. Dit is op heden Norkring Belgium, die vandaag over voldoende capaciteit beschikt om de omroepprogramma's van de landelijke en regionale omroepen uit te zenden. Alternatief kunnen deze radio-omroepen mogelijks ook bij de VRT frequenties bekomen voor de uitzendingen via de digitale ether en op een netwerkoperator beroep doen voor de fysieke transmissie van deze frequenties. Het kader Merchandising en Nevenactiviteiten van de VRT van 18 november 2013 (http://www.vrt.be/sites/default/files/attachments/Kader_merchandising_en_nevenactiviteiten_20131118_def.pdf) stelt immers dienaangaande: "De VRT kan de restcapaciteit van de frequenties die hem voor de transmissie van haar openbare omroepaanbod haar ter beschikking gesteld, verhuren aan derden."

De netwerkradio-omroeporganisaties is het eveneens toegestaan om via digitale etheromroepnetwerken hun vrij te ontvangen radio-omroepprogramma's te (laten) verspreiden, een regime gebaseerd op de vorige bepaling van het mediadecreet. Het ontwerpdecreet voorziet nu evenwel een bepaling waarbij het toegestaan is aan de Vlaamse Regering om de netwerkradio-omroeporganisaties de verplichting op te leggen om uit te zenden via deze zogenaamde free-to-air etheromroepnetwerken. De reden waarom deze verplichting niet opgelegd wordt 'ab initio' is – conform de conceptnota – omdat dit onder voorbehoud moet gebeuren van beschikbare capaciteit en frequenties op etheromroepnetwerken enerzijds en het afsluiten van een overeenkomst tussen een radio-omroeporganisatie en de netwerkoperator die voor de fysieke transmissie van deze omroepsignalen via de digitale ether instaat anderzijds. Daarom ook is het de Vlaamse Regering die de datum van dergelijke (verplichte) transmissie zal bepalen. De netwerkradio-omroeporganisatie kan natuurlijk ook zelf te allen tijde het initiatief nemen om over te gaan tot (vrijwillige) distributie via de digitale ether.

Voor wat betreft de digitale ethertransmissie van lokale radio-omroeporganisaties blijft de situatie ongewijzigd; deze kunnen hun omroepprogramma's via dergelijke weg (laten) verdelen, maar zijn er niet toe verplicht.

In paragraaf 2 van artikel 133 worden opnieuw de woorden AM geschrapt en de categorie van netwerkradio-omroeporganisatie toegevoegd. De toevoeging van de woorden "FM-" in het vierde lid is ter verduidelijking dat het over FM-frequenties gaat. Zendvergunningen voor digitale etherdistributie worden immers uitgereikt aan de netwerkoperator.

Artikel 8

Wijziging van art. 134 van het mediadecreet

Via de wijziging aan dit artikel wordt het regime van de erkenningen verfijnd. Zo wordt bepaald dat de erkenningsduur van 9 jaar nu ingaat op de datum vermeld in het erkenningsbesluit, en dit om elk misverstand te vermijden.

Verder vervalt ook de erkenning en zendvergunning van rechtswege indien een radio-omroep de activiteiten stopzet of ophoudt te bestaan. De Vlaamse Regering bepaalt de verdere modaliteiten hierover, zoals – bijvoorbeeld maar niet uitsluitend – vaststelling van eventuele ingebrekestellingen, feitelijke omstandigheden waarbij men kan spreken van stopzetting van activiteiten, eventuele termijnen om te antwoorden op vragen van de VRM of van de overheid, tegensprekelijke procedures en dergelijke meer.

In het laatste lid wordt het woord 'lopende' vervangen door het woord 'initiële', waardoor het net zoals in het verleden mogelijk gemaakt wordt om erkenningsrondes te groeperen. Het woord initiële wordt nu gebruikt omdat nu gewerkt wordt met een datum in het erkenningsbesluit waarop de erkenning ingaat en de termijn wordt aan dat vertrekpunt gekoppeld.

Artikel 9

Nieuw art. 134/1 in het decreet (nieuw)

Dit artikel groepeert de bestaande artikelen (137 lid 2 en 3, 144, §1 lid 2 tot en met 7 en 241) in één algemene bepaling en heeft enerzijds tot doel, conform de conceptnota, de bestaande ketenvorming van lokale radio's via samenwerkingsverbanden te beëindigen, anderzijds duidelijker te definiëren welke vormen van samenwerking of gelijk en gelijktijdig uitzenden van programma's wel of niet toegelaten zijn. Andere vormen en constructies van samenwerkingsverbanden onder de vorm van verhuur of gebruik van erkenningen of vergunningen valt ook onder de noemer van verboden samenwerkingsverbanden. Het wordt daarom ook ingeschreven onder de algemene bepalingen van onderafdeling I.

De terminologie wordt enigszins aangepast om te verduidelijken wat bedoeld wordt met gelijk en gelijktijdig uitzenden, gezien dit in de praktijk niet helemaal duidelijk is. Waar men kon aannemen dat dit het uitzenden was van identieke programma's (gelijk) op hetzelfde moment (gelijktijdig) wordt dit nu herschreven naar "het uitzenden van identieke programma's" met toevoeging van "ongeacht het tijdstip". Hiermee dekt de vlag duidelijker de lading. Het verbod om identieke programma's uit te zenden wordt nu uitgebreid naar alle radio-omroepen, conform ook de keuze in de conceptnota om tot meer diversiteit te komen in de radio-omroepen, dit in tegenstelling tot de ketenvorming die wel leidde tot gelijke programma's en programmaties.

Onder gestructureerde eenvormigheid in het programmabeleid wordt bedoeld bijvoorbeeld programma's met identieke opbouw en muziekkeuzes die gemaakt worden, maar bijvoorbeeld enkel verschillen van presentator. Er moet een voldoende verschil zijn in programmatie of programma-opbouw waaruit voldoende blijkt dat het programma niet gewoon heringesproken werd door een andere presentator. Ook (nachtelijke) programma's "in loop" mogen niet van dien aard zijn dat radioprogramma's identiek zijn. Programma's zoals hitparades (zelfs met dezelfde muziklijsten, maar dan wel met een andere presentator) of programma's volgens een bepaald format maar met andere invulling van muziekkeuze, opbouw of presentator, getuigen niet van gestructureerde eenvormigheid in het programma-aanbod en zijn wel toegestaan.

De voornoemde wijziging heeft ook betrekking op de gestructureerde eenvormigheid in het programmabeleid zoals nu al voorzien wordt in artikel 137 van het decreet en waarvan kan aangenomen worden dat, naast het uitzenden van identieke programma's op identieke momenten of op verschillende momenten (eerste zin van lid 1), dit bijvoorbeeld en onder meer te maken heeft met het uitzenden van programma's die in opbouw en programmering van gesproken woord en/of muziek inhoudelijk zeer gelijkend of quasi identiek zijn.

Lid 2 van artikel 134/1 is de herneming van lid 3 van artikel 137.

Lid 3 van artikel 134/1 is een afwijking van lid 1 waarbij bepaald wordt dat omroepprogramma's niet identiek mogen zijn en betreft de situatie van de

regionale ontkoppeling van radioreclame. Dit artikel laat toe dat landelijke, regionale, netwerk en lokale radio-omroeporganisaties in hun omroepprogramma toch verschillende reclamespots kunnen brengen per frequentie of uitzending. Dergelijke ontkoppelde reclame bestaat vandaag al en is noodzakelijk voor de economische leefbaarheid van de radio-omroeporganisaties, maar wordt hier expliciet ingeschreven ter verduidelijking en in relatie met het eerste lid.

Artikel 10

Wijziging van art. 135 van het mediadecreet

Zie toelichting bij artikel 2 van dit decreet: in dit artikel worden waar relevant in de tekst de netwerkradio-omroeporganisaties als categorie toegevoegd.

Artikel 11

Wijziging van art. 136 van het mediadecreet

In artikel 136 van het decreet wordt het tweede lid geschrapt. Het gebruik maken van een standaardformulier zal anders ingevuld worden, door bijvoorbeeld gebruik te maken van een elektronische manier om een dossier in te dienen. De procedure voor het indienen van een erkenningsaanvraag komt ook reeds voor in de respectievelijke onderdelen van de artikelen van specifieke soorten radio-omroeporganisaties. Daarnaast kan de vrijstelling van het betalen van een inschrijvingsgeld voor lokale radio's niet langer gegarandeerd worden en wordt er mogelijks dan voor geopteerd via een wijziging aan de uitvoeringsbesluiten om ook voor de lokale radio's een inschrijvingsgeld te vragen, een verplichting die vandaag via de uitvoeringsbesluiten ingeschreven is voor de landelijke en de regionale radio-omroeporganisaties.

Artikel 12

Wijziging van art. 137 van het mediadecreet

In artikel 137 wordt het tweede en derde lid opgeheven; alles wat samenwerking betreft wordt nu geregeld via het nieuwe artikel 134/1 van het mediadecreet of artikel 9 van voorliggend decreet.

Artikel 13

Via de invoering van een nieuwe onderafdeling III/1 tussen de onderafdeling III die betrekking heeft op de regionale radio-omroeporganisaties en onderafdeling IV die betrekking heeft op de lokale radio-omroeporganisaties, wordt de nieuwe categorie van netwerkradio-omroeporganisaties verder uitgewerkt, dit in lijn met de beleidskeuzes uit de conceptnota.

De bepalingen van deze onderafdeling zijn - in lijn met de beslissing uit de conceptnota - grotendeels gebaseerd op de bepalingen van de landelijke radio-omroeporganisaties.

Artikel 14

Nieuw art. 143/1 van het mediadecreet

In het nieuwe artikel 143/1 wordt de opdracht, de scope en het profiel van de netwerkradio's gedefinieerd. Netwerkradio's situeren zich tussen de landelijke/regionale radio's enerzijds en de lokale radio's anderzijds. Zij zullen - conform de conceptnota en verder uit te werken in de uitvoeringsbesluiten - kunnen beschikken over een pakket van frequenties en via dit pakket wordt één (identiek) omroepprogramma verspreid, met uitzondering van de ontkoppeling van reclame (zie hoger). Netwerkradio's richten zich tot een bepaalde doelgroep via een bepaald muziekaanbod of een bepaald thema. Het profiel of muziekaanbod kan generalistisch zijn, Vlaams/Nederlandstalig of een eigen specifiek gedefinieerd en gekozen profiel.

- het generalistische profiel omvat een concept waarbij de omroep zich richt tot de volledige bevolking van een zendgebied. Van deze omroep wordt verwacht - net zoals bij de landelijke omroepen - dat zij ook journaals en informatie brengen.
- Een Nederlandstalig of Vlaams profiel of muziekaanbod: het Nederlandstalig en Vlaams muziekaanbod slaat op een concept waarbij aandacht moet zijn voor Vlaamse en Nederlandstalige muziek in de uitzendingen van de radio-omroep. Het Vlaams of Nederlandstalig profiel slaat dan bijvoorbeeld op de radio-uitzendingen van theatershows en sketches door Vlaamse of Nederlandstalige artiesten of cabaretiers. Het Vlaamse profiel blijkt ook uit programma's over Vlaamstalige of Nederlandstalige artiesten.
- de derde categorie slaat op het thema en/of muziekgenres die gericht zijn op specifieke doelgroepen. Het kan bijvoorbeeld een radio-omroep zijn die een focus legt op e.g. oldies, classic rock, jazz & blues, maar bijvoorbeeld ook sportverslaggeving, cultuurradio enzovoort.

Het tweede lid stelt, in lijn onder meer met de bepaling van het regeerakkoord, dat ten minste één van de netwerkradio-omroepen erkend zal worden met een Vlaams/Nederlandstalig aanbod. Via de uitvoeringsbesluiten zal aldus minimaal één frequentiepakket opengesteld worden met als invulling dat profiel.

Artikel 15

Nieuw art. 143/2 van het mediadecreet

Artikel 143/2 herneemt de erkenningsvoorwaarden en de aanvullende criteria van artikel 138 over de landelijke radio-omroeporganisaties en past deze mutatis-mutandis aan.

Paragraaf 1

De aanpassing mutatis-mutandis is vanzelfsprekend niet letterlijk, maar houdt ook enkele grondiger wijzigingen in.

Ten opzichte van de bepaling van artikel 138 wordt in het eerste punt als bijkomende erkenningsvoorwaarde ook ingeschreven het invullen van de opdracht en profiel zoals bepaald in artikel 143/1, waarmee bedoeld wordt dat de omroep zich moet profileren via het specifiek genre/thema/doelgroep.

In punt 2 a) wordt bepaald dat de rechtspersoon in kwestie als hoofdopdracht (via het maatschappelijk doel van de rechtspersoon) heeft het verzorgen van radioprogramma's. De woorden "in het toegekende verzorgingsgebied" worden toegevoegd en zijn overgenomen uit het bestaande artikel 141 van het mediadecreet dat van toepassing is op de lokale radio-omroeporganisaties. Via deze bepaling is het zo dat één rechtspersoon aldus maar één netwerkradio-omroepprogramma kan verzorgen. Deze beperking wordt ingevoerd om de diversiteit binnen het radiolandschap tussen de (omroepprogramma's van de) netwerkradio-omroeporganisaties te garanderen.

De derde zin van het eerste lid onder punt 2a) en het tweede lid onder punt 2a) zijn mutatis-mutandis overgenomen uit de bepaling over de landelijke radio's.

Het derde lid van punt 2a) betreft de verbondenheid tussen de ondernemingen en rechtspersonen die radio-omroeporganisaties exploiteren. Omwille van de pluriformiteit en diversiteit in het radiolandschap worden beperkingen opgelegd in cross-ownership tussen de exploitanten en achterliggende vennootschappen van radio-omroeporganisaties. De beperkingen komen er op neer dat een vennootschap maximaal twee netwerkradio-omroeporganisaties in portefeuille mag hebben. Een cross-ownership is ook toegelaten tussen één landelijke radio-omroeporganisatie en één netwerkradio-omroeporganisatie.

Punt 2 b) voorziet de verplichting voor 'generalistische' netwerkradio-omroeporganisaties om – net zoals de landelijke radio-omroeporganisaties – 4 journaals per dag te brengen. Dergelijke generalistische netwerkradio-omroeporganisaties hebben immers een vrij groot verzorgings- en ontvangstgebied en vormen – zeker als ze overgaan tot digitale etherdistributie en aldus een (quasi) landelijke ontvangst zullen hebben – een alternatief voor de landelijke radio-omroeporganisaties met wie ze in concurrentie zullen kunnen treden. Vandaar dat de verplichting tot het brengen van 4 journaals ook voor hen geldt. In afwijking van wat voorzien is voor de landelijke radio's (art. 138, §1, 2c) dienen informatieve programma's van netwerkradio-omroeporganisaties niet verzorgd te worden door een eigen redactie bestaande uit beroepsjournalisten.

Punt 2 c) is in vergelijking met het artikel 138 voor de landelijke radio's nieuw en voorziet in het eerste lid de verplichting voor de netwerkradio-omroeporganisatie met een Vlaams of Nederlandstalig profiel om ook effectief in te zetten op dit profiel in het aanbod. De concrete invulling van deze vereiste in cijfergegevens, bijvoorbeeld naar percentage en aandeel

van programma's duurtijd van de muziek, wordt bepaald via besluit van de Vlaamse Regering. In dit door de Vlaamse Regering te bepalen deel worden de Vlaamse muziekproducties die niet in het Vlaams of niet in het Nederlands gezongen of gebracht zijn, niet meegerekend.

In het tweede lid wordt bepaald dat de netwerkradio-omroepen die kiezen voor een ander soort profiel, muziekaanbod of invulling, ook wel inzetten op dit profiel, aanbod, muziekgenre of invulling. Hierbij wordt ook bepaald dat omroepen die kiezen voor een bepaald profiel of muziekaanbod eveneens ruimte moeten laten voor de invulling van dit aanbod of profiel met Vlaamse muziekproducties. Onder Vlaamse muziekproductie wordt begrepen: elke productie waarbij de creatieve inbreng van een Vlaming als uitvoerder, auteur, producer of arrangeur een bepalende rol speelt. Deze definitie is overgenomen uit de beheersovereenkomst tussen de VRT en de Vlaamse Gemeenschap 2016-2020. Deze voorwaarden worden ingeschreven enerzijds als erkenningsvoorwaarden waaraan men sowieso zich moet houden maar ook als aanvullende kwalificatie-criteria op basis waarvan de Vlaamse Regering een erkenning verleent (zie §2 van deze bepaling).

Punt 2 d) is in vergelijking met het artikel 138 voor de landelijke eveneens anders en stelt dat niet-generalistische netwerkradio-omroeporganisaties niet verplicht zijn om te werken met een eigen redactie en een eigen hoofdredacteur wanneer zij journaals brengen. Dergelijke verplichtingen zijn onredelijk voor een omroep die bijvoorbeeld een hoofdzakelijk Nederlandstalige en Vlaamse invulling van het omroepprogramma brengt. Een gelijkaardige bepaling bestaat nu ook al voor de lokale radio-omroeporganisaties, zie 145, §1, 2°, c).

Anders gesteld: de niet-generalistische netwerkradio-omroeporganisatie kunnen over een eigen redactie beschikken. Als ze hierover beschikken, moet die redactie voldoen aan de voorwaarden van artikel 131. Het hebben van een eigen redactie door de niet-generalistische omroepen is echter geen absolute vereiste, omdat er bijvoorbeeld mogelijks omroepen zullen zijn die geen journaals of informatieprogramma's zullen brengen. Maar wel is het zo dat als men toch journaals en informatie brengt en hierbij met andere redacties wordt samengewerkt of als (volledig) beroep gedaan wordt op een externe redactie, die (externe) redactie dan wel op haar beurt moet beantwoorden aan de vereisten van artikel 131.

Punt 2 e) vereenvoudigt de bestaande bepaling inzake de samenstelling van een dossier om een erkenning te verkrijgen door deze samenstelling te delegeren aan de Vlaamse Regering. Onder het huidige reglementair kader is het immers ook al zo dat de Vlaamse Regering bepaald heeft welke elementen in een erkenningsdossier moeten opgenomen worden, zie bijvoorbeeld artikel 29 van het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de procedure voor de Vlaamse Regulator voor de Media van 30 juni 2006

Paragraaf 2

Paragraaf 2 van het nieuw artikel 143/2 herneemt de bepaling van artikel 138, §2 van het mediadecreet. In vergelijking met die bepaling wordt het aantal aanvullende kwalificatiecriteria uitgebreid met twee specifieke elementen, namelijk

- het brengen van informatie voor de generalistische netwerkradio-omroeporganisaties
- de invulling van het programma-aanbod van de niet-generalistische netwerkradio-omroeporganisaties, in casu bijvoorbeeld
 - o hoe sterk/goed/groot de invulling is van het Vlaamse/Nederlandstalig aanbod
 - o hoe sterk/goed/groot de invulling is van een ander specifiek muzikaanbod naar een bepaalde doelgroep toe. Voorbeelden hiervan zijn invulling via een jazz-programma of oldies radio, of nog (cf. conceptnota): een aanbod naar jongeren, studenten, ouderen of nieuwe Vlamingen toe.

Via toevoeging van deze twee punten kan een dossier objectiever worden beoordeeld.

Artikel 16

Nieuw art. 143/3 van het mediadecreet

Artikel 143/3 neemt gedeeltelijk de bepaling over van artikel 139.

In de eerste paragraaf wordt nu gesteld dat de netwerkradio-omroeporganisaties zich moeten houden aan de basisvoorwaarden voor een erkenning van dergelijke organisatie.

Paragraaf 2 voorziet dat bepaalde wijzigingen inzake aanvullende kwalificatiecriteria ter kennisgeving van de VRM moet worden gebracht. Dit geldt niet voor de wijziging in media-ervaring. De media-ervaring is immers een criterium dat zeer volatiel is en afhankelijk is van het personeelsverloop en het personeelskader. De wijzigingen aan de basisvoorwaarden (bijvoorbeeld cross-ownership-bepalingen) zijn erkenningsvoorwaarden en afwijkingen hieraan zijn niet toegestaan waardoor bijgevolg kennisgeving van deze afwijkingen aan de VRM irrelevant is.

Om een zicht te houden op de rechtspersonen zelf bepaalt lid 2 van paragraaf 2 dat wijzigingen aan statuten en aandeelhoudersstructuur wel ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Artikel 17

Wijziging van art. 144 van het mediadecreet

De vroegere ketenvorming niet te na gesproken, zijn echte onafhankelijke lokale radio's eerder kleinschalige initiatieven die via een diversiteit in de programmering er voor zorgden dat ze het nodige publiek bereikten met een opgelegde opdracht om informatie over het eigen verzorgingsgebied te brengen.

Nu wil men daar van afwijken door initiatiefnemers van lokale radio een beter zendcomfort te bieden (wat zal gebeuren in een latere fase via uitvoeringsbesluiten met de mogelijkheid om meer dan één frequentie te verwerven in bepaalde regio's) maar ook en vooral door hen zelf het initiatief te laten hoe ze hun omroepprogramma zullen invullen.

Ook hier is dus meer plaats voor specifieke muziekgenres, specifieke doelgroepen en dergelijke meer. Een lokale radio met een bepaald zendprofiel (oldies, jazz, Vlaams, rock, een lokale radio die vooral sportverslaggeving brengt, enz.) of gericht naar een bepaald publiek (lokale informatiezender, ouderen, campusradio's voor studenten, enz.) behoort tot de mogelijkheid om zich als lokale radio te gaan profileren.

Paragraaf 1

Het nieuwe artikel 144 is gebaseerd op een combinatie van het bestaande artikel voor de lokale radio's en het nieuwe artikel over de netwerkradio's, met dien verstande en nuance dat het verbindende karakter van het programma-aanbod van de lokale radio-omroeporganisaties meer in de verf wordt gezet. De toevoeging van de mogelijkheid tot uitzenden in een bepaalde 'regio' volgt uit de conceptnota, waarbij gesteld wordt dat een lokale radio-omroeporganisatie zal kunnen beroep doen op specifieke frequentiepakketten die samengesteld zijn uit één of meerdere frequenties: de frequentiepakketten zelf zullen bepaald worden via de uitvoeringsbesluiten, maar gelet op het feit dat dit mogelijks ook geografisch verder zal kunnen gaan dan een stad of gemeente wordt hier ook het woord regio toegevoegd.

Toch moeten ook deze (ver)nieuw(d)e lokale radio-omroeporganisaties informatie brengen over het verzorgingsgebied, wat dan ook in fine van art. 144 eerste lid werd toegevoegd.

De leden 2 tot en met 7 van dit artikel over samenwerkingsverbanden werden geschrapt. Verwezen wordt hierbij naar de toelichting bij het nieuwe artikel 134/1.

Het nieuwe lid 2 (dat meteen ook de vervanging van het huidige laatste lid van §1 van het bestaande artikel 144 inhoudt) bepaalt dat de Vlaamse Regering een lokale radio-omroeporganisatie aanwijst in het tweetalig gebied Brussel Hoofdstad. De situatie in Brussel is dermate specifiek dat een verankering van de lokale radio-omroep niet anders kan dan via een aanwijzing door de Vlaamse Regering zelf. Hiervoor kan verwezen worden naar de memorie van toelichting waarmee de mogelijkheid en toestemming tot samenwerking tussen een lokale radio-omroep in Brussel en een regionale televisieomroep in Brussel werd ingevoerd, namelijk in het amendement nr. 4 bij het decreet van 13 juli 2002 (stuk 1573, 2011-2012, n° 4, zie <http://docs.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2011-2012/g1573-4.pdf>). Daar wordt gesteld:

Door het specifieke karakter van Brussel als hoofdstad van Vlaanderen en als regio met een sterke internationale dimensie (gezien de aanwezigheid van veel nationaliteiten, talen en cultuurgemeenschappen) bevinden de regionale televisie- en radio-omroeporganisaties zich in een moeilijke positie om economisch stand te houden of vaste stek te verwerven, precies omdat de (advertentie-)markt er veel kleiner is. Daarenboven is de groep van Nederlandstalige mediagebruikers in Brussel-Hoofdstad beperkt, maar van groot cultureel belang voor de uitstraling en de herkenbaarheid van de Vlaamse Gemeenschap als geheel. Het is dus noodzakelijk de Nederlandstalige Brusselse media alle kansen te geven om de omroepdiensten tot bij de burger te brengen. Teneinde deze

mediaorganisaties de kans te geven op een slagvaardige manier omroepdiensten te ontwikkelen, is het opheffen van de obstakels tot samenwerking een verantwoorde afwijking die ook niet verder reikt dan hetgeen noodzakelijk is. Omroeporganisaties die gebruik zouden willen maken van deze mogelijkheid kunnen hun krachten bundelen, maar dit is geen verplichting en evenmin een inbreuk op pluriformiteit van de Vlaams-Brusselse media, gezien nog steeds andere nieuwe omroeporganisaties omroepdiensten kunnen ontwikkelen of met omroepdiensten starten.

De mogelijkheid creëren voor een strategische alliantie tussen beide omroepen, om intensief te kunnen samenwerken vanuit een nieuwe structuur, om nieuwe mediaproducten te lanceren, om kosten te drukken of andere schaalvoordelen na te streven, kan aldus voordelen opleveren. Door de voorgestelde aanpassingen wordt die mogelijkheid tot samenwerking in het Mediadecreet verankerd. De reden waarom de regionale televisieomroeporganisatie met slechts een lokale radio-omroeporganisatie kan samenwerken, is om te vermijden dat via dergelijke structuur meerdere radio-omroeporganisaties in een hand zouden terechtkomen, wat decretaal nog altijd verboden is en blijft.

Voorliggend lid 2 gaat verder op die ingeslagen weg door de Vlaamse Regering toe te laten zelf een radio-omroeporganisatie aan te wijzen die samenwerkt met de regionale televisie-omroeporganisatie in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, en die mogelijks zelf nog deel uitmaakt van een overkoepelende constructie. Omwille van de specificiteit van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en de constructie die vanuit de overheid daarvoor wordt opgezet ter ondersteuning van de verschillende media zal de Vlaamse Regering een specifieke omroep aanwijzen die over een specifieke frequentie in Brussel kan beschikken.

Paragraaf 2 van het voormalige artikel 144 wordt geschrapt, gelet op de opheffing van het statuut van gemeenschapsradio, zie de algemene toelichting van deze memorie.

Artikel 18

Wijziging van ar. 145 van het mediadecreet

Paragraaf 1

Artikel 145 herneemt grotendeels het bestaande artikel 145, met dien verstande dat ook het invullen van de opdracht en profiel zoals bepaald in artikel 144 meegenomen wordt als erkenningsvoorwaarde onder artikel 145/§1, 1°. Dit werd mutatis-mutandis ook gedaan bij artikel 143/1, zie memorie aldaar.

Met betrekking tot punt 2 a) is het zo dat deze bepaling de huidige bepaling herneemt. Tussen de voorlaatste en de laatste zin wordt echter een nieuwe passage ingevoegd over de onafhankelijkheid van de lokale radio-omroeporganisaties ten opzichte van andere radio-omroeporganisaties en de ondernemingen die achter deze organisaties schuilgaan. Ter bevordering van de diversiteit van het radiolandschap en om de onafhankelijkheid van de lokale radio-omroeporganisaties te garanderen wordt aldus er voor gezorgd dat cross-ownership tussen lokale radio-omroeporganisaties en/of

de achterliggende vennootschappen verboden wordt. Daarnaast wordt ook cross-ownership tussen lokale radio-omroepen enerzijds en netwerkradio-omroeporganisaties en/of landelijke radio-omroeporganisaties anderzijds niet toegestaan.

Dit belet echter niet dat verschillende lokale radio-omroeporganisaties kunnen beroep doen op dezelfde reclame-regie voor reclamewerving. Het blijft echter de individuele lokale radio-omroeporganisatie die als omroep verantwoordelijk is voor deze reclame en de naleving van de bepalingen inzake radioreclame zoals voorzien in artikel 85 tot en met 89 van het mediadecreet.

Punt 2 b) wordt gewijzigd in die zin dat conform de conceptnota een radio-omroeporganisatie in bepaalde gevallen wel zal toegelaten worden meer dan één omroepprogramma te brengen, waarbij deze omroepprogramma's niet identiek zullen mogen zijn, conform art. 134/1. Dit zal verder uitgewerkt worden in de geëigende documenten, namelijk via de aanpassingen aan de bestaande uitvoeringsbesluiten.

Punt 2 c) voorziet de verplichting voor de lokale radio's om programma's uit te zenden die aansluiten bij het profiel. Deze voorwaarde wordt ingeschreven als basis voor aanvullende kwalificatie-criteria op basis waarvan de Vlaamse Regering een erkenning verleent, zie artikel 146.

Punt 2 d) herneemt de laatste zin van het eerste lid van punt 2 c) van het huidig artikel 145, §1. Mutatis mutandis geldt voor wat de redactie-bepalingen van de netwerkradio-omroeporganisaties betreft dit dus ook voor de lokale radio-omroeporganisaties.

Punt 2 e) herneemt de bepaling van het nieuwe artikel 143/2 en de daarbij horende memorie. Ook hier wordt de bestaande bepaling inzake de samenstelling van een dossier om een erkenning te verkrijgen vereenvoudigd door deze samenstelling te delegeren aan de Vlaamse Regering.

Paragraaf 2 betreffende de gemeenschapsradio's wordt geschrapt, zie de algemene toelichting van deze memorie.

Artikel 19

Wijziging van ar. 146 van het mediadecreet

Dit artikel wijzigt de erkenningsvoorwaarden en de aanvullende kwalificatiecriteria, schrapt de samenwerkingsverbanden en wijzigt de notificaties en goedkeuringen bij wijzingen in de feitelijke erkenningssituatie.

Paragraaf 1

Met betrekking tot de erkenningsvoorwaarden en de aanvullende kwalificatiecriteria wordt teruggesproken naar de formulering van artikel 143/2, §2, die zelf gebaseerd is op artikel 138, §2. Aldus zijn de formuleringen voor alle erkenningsvoorwaarden en aanvullende

kwalificatiecriteria voor alle particuliere radio-omroeporganisaties die via FM uitzenden op elkaar afgestemd.

De aanvullende kwalificatiecriteria worden, gelet op de kleinschaligheid van lokale radio-omroeporganisaties, beperkt tot enkele basiscriteria, te weten de invulling van de opdracht (zoals bepaald in artikel 144 en uitgewerkt in artikel 146), het financiële plan en de zendinfrastructuur.

De eerste voorwaarde koppelt de erkenning aan de (kwalitatieve) invulling van de opdracht, de tweede wil waarborgen inbouwen waaruit de leefbaarheid van de radio-omroep blijkt en de derde wil nagaan of het zendcomfort optimaal wordt benut via een kwalitatieve zendinfrastructuur.

Paragraaf 2

Deze paragraaf schrapt in de vroegere bepaling de mogelijkheid tot het opzetten van samenwerkingsverbanden. Verder wordt het artikel ook herschreven in dezelfde zin als artikel 143/3 van het nieuwe mediadecreet is opgemaakt: ten eerste dient een erkende lokale radio-omroeporganisatie zich te houden aan de erkenningsvoorwaarden, ten tweede moeten wijzigingen aan bepaalde aanvullende kwalificatiecriteria gemeld worden aan de VRM en ten derde moeten bepaalde wijzigingen aan de statuten en aandeelhoudersstructuur voorgelegd worden ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering. Verwezen kan dan ook worden naar de memorie bij artikel 143/3.

Paragraaf 3 herneemt de bepaling van de vroegere paragraaf 2, mits een kleine aanpassing t.g.v. taalkundig en legistiek advies.

Artikel 20

Wijziging van artikel 148 van het mediadecreet

In artikel 148 van het mediadecreet wordt de tweede paragraaf geschrapt: net zoals hierboven het statuut van gemeenschapsradio afgeschaft werd voor lokale radio-omroeporganisaties die via FM uitzenden, wordt onder de categorie van andere radio-omroeporganisaties nu ook het statuut van gemeenschapsradio afgeschaft omdat het geen meerwaarde meer heeft.

Artikel 21

Wijziging van art. 149 van het mediadecreet

De categorie van netwerkradio-omroeporganisatie wordt toegevoegd in paragraaf 3: verwezen wordt naar de algemene uitgangspunten van dit decreet en de memorie onder artikel 2 en 3.

Verder worden de paragrafen 4 en 5 van dit artikel opgeheven omdat het statuut van gemeenschapsradio binnen de categorie van andere radio-omroeporganisaties wordt opgeheven, zie de memorie bij het vorig artikel.

Artikel 22

Wijziging van art. 186 van het mediadecreet

De schrapping van dit onderdeel in het may-carry luik van de must-carry dienstenverdelers is ingegeven vanuit de filosofie dat de beperking tot het verzorgingsgebied moet worden opgegeven om de digitalisering van de radio-ontvangst ook via andere netwerken dan etheromroepnetwerken, te stimuleren.

Artikel 23

Wijziging van art. 187 van het mediadecreet

Dit artikel laat een may-carry toe voor de digitale radio-omroepprogramma's van de openbare omroep en voor de radio-omroepprogramma's van erkende of aangemelde radio-omroeporganisaties, zoals ook al toegestaan is in het may-carry aanbod van must-carry dienstenverdelers, zie bovenvermeld artikel hierboven en artikel 186, §3, 3° van het mediadecreet.

Artikel 24

Wijziging van art. 193 van het mediadecreet

Verwezen wordt naar de algemene uitgangspunten van dit decreet en de memorie onder artikel 2 en 3.

Artikel 25

Wijziging van art. 228 van het mediadecreet

Verwezen wordt naar de algemene uitgangspunten van dit decreet en de memorie onder artikel 2 en 3.

Artikel 26

Wijziging van art. 241 van het mediadecreet

Gelet op de stopzetting en afschaffing van de samenwerkingsverbanden wordt deze bepaling geschrapt.

Artikel 27

Wijziging van art. 242 van het mediadecreet

Met deze aanvulling worden de erkenningen en de zendvergunningen van de erkende landelijke radio-omroeporganisaties of de landelijke radio-omroeporganisaties van rechtswege verlengd tot 31 december 2021. Deze wijziging is gebaseerd op de conceptnota en wordt gemotiveerd op basis van volgende (cumulatieve) elementen.

Uitgaande van het belang van technologische innovatie, die tot een beter en meer gevarieerd aanbod voor de Vlaamse radioluisteraar leidt, blijkt uit

de conceptnota en de bepalingen van dit decreet om in navolging van de andere Europese lidstaten de ambitie om binnen afzienbare tijd tot een transitie te komen van analoog luisteren (via FM) naar digitaal luisteren (via digitale etheromroepnetwerken, maar ook via internet- of kabelomroepnetwerken).

Artikel 133 van het mediadecreet bepaalt in zijn nu voorgelegde gewijzigde vorm dat de analoge FM-transmissie op termijn wordt afgeschaft.

Hierbij is evenwel een transitieperiode - waarbij nog gelijktijdig wordt uitgezonden via zowel analoge FM als digitaal - onvermijdelijk, teneinde het luisterpubliek de nodige tijd te gunnen om over te schakelen naar digitaal.

Een (beperkte) verlenging van de erkenningen en zendvergunningen van de bestaande landelijke radio-omroeporganisaties dringt zich dan ook op, zij het voor een beperkte periode en gekoppeld aan de verplichting voor die landelijk radio-omroepen om met ingang van 1 september 2018 uit te zenden via digitale ether. De verplichte distributie via digitale etheromroepnetwerken en de roll-out van DAB(+) voor alle marktpartijen maakt dat het radiolandschap versneld kan digitaliseren.

De tijdelijke verlenging dient een legitiem doel van algemeen belang: de overgangsmaatregel heeft als doel om een levend, kwalitatief en divers radiolandschap in stand te houden door het luisterpubliek mee te nemen in de digitale omschakeling, die onvermijdelijk is, en die reële opportuniteiten biedt voor de verbreding van het aanbod. Zodoende dient de overgangsmaatregel de fundamentele belangen die aan een kwalitatief radiolandschap ten grondslag liggen.

De bestaande landelijke FM-radio-omroepen kunnen het luisterpubliek mee overhalen om over te schakelen naar het nieuwe digitale platform. Zodoende wordt een goede luisterbasis gelegd voor het digitale aanbod.

Opnieuw verlengen van de FM-radio-erkenning voor negen jaar zou evenwel haaks staan op de doelstelling om te digitaliseren. Integendeel, de uitzendingen via FM zullen voor de landelijke radio-omroepen bovendien steeds minder belangrijk te worden, wat dan weer een onzekerheid inhoudt naar rentabiliteit van de gedane investering in een (nieuwe) landelijke FM-radio-erkenning voor 9 jaar.

Een volledig herziening van het radiolandschap, waarbij naast de invoering van de categorie van netwerkradio's, ook geopteerd zou worden voor nieuwe erkenningen van 9 jaar voor (mogelijks) nieuwe landelijke radio's op de analoge FM-band, brengt disruptieve effecten met zich mee: als de FM-erkenningen voor de landelijke radio's aan een aantal nieuwe radio's zouden worden toegekend, dan houdt dit enerzijds een fundamentele opstartkost in FM voor deze omroepen, gekoppeld aan jarenlange verlieslatende investeringen in het opbouwen van een luisterpubliek via de analoge FM-band, terwijl daar ook nog een nieuwe distributiekost via digitale etheromroepnetwerken vanaf 1 september 2018 bijkomt. De voorwaarde - in het streven naar digitalisering - dat ook nieuwe landelijk erkende omroepen digitaal zouden investeren is voor deze nieuwe spelers zelf risicovoller dan voor de bestaande en dus disproportioneel.

Opdat de uitrol van digitale radio een succes zou worden op korte termijn, is het net belangrijk om binnen die termijn er voor te zorgen dat het radioluisteren via FM verschuift naar een digitaal radioluisteren. In die filosofie is het belangrijk dat luisteraars van de bestaande landelijke radio-omroepen, hun vertrouwde omroepprogramma mee volgen naar de digitale distributie er van. Het reeds bestaande en in de loop der jaren opgebouwde marktaandeel van de bestaande landelijke radio-omroepen vormt in die zin een hefboom om transitie naar digitale radio te versnellen of nog, de populariteit van de bestaande landelijke radionetwerken zal bijdragen tot de versnelde evolutie van digitaal radioluisteren. De maatregel is dan ook pertinent om het desbetreffende doel te bereiken, te weten de transitie van FM-luisteren door de eindgebruiker naar digitaal luisteren door de eindgebruiker, en daarmee samenhangend het in stand houden van een kwalitatief radiolandschap.

De impact van de overgangsmaatregel op het algemeen belang is groot: het algemeen belang, de Vlaamse luisteraar, de adverteerders, de muzieksector en de radio-omroepen hebben veel te verliezen bij het mislukken van de digitale omslag.

Het verder laten uitzenden van de landelijke radio-omroepen via een beperkte verlenging van de FM-erkenningen weegt in die zin ook op tegen de potentieel negatieve financiële risico's van het opstarten van nieuwe erkende landelijke radio-omroepen die niet alleen CAPEX dienen te investeren in FM-uitzendingen en digitale uitzendingen, maar zich in de markt zullen moeten plaatsen met dure campagnes ter bekendmaking van deze nieuwe landelijke FM-uitzendingen. De belangenafweging die hierbij gemaakt dient te worden is of het streven naar het algemeen belang van een transitie naar digitale omroep opweegt tegen de potentiële impact van de maatregel op de nieuw geïnteresseerde spelers die vooralsnog zouden willen opstarten in FM.

Die potentiële impact is echter gering. De verlenging wordt zoals hierboven aangegeven beperkt in duur en is dus vooral als overgangsmaatregel bedoeld, ratio quo waarom deze bepaling ook opgenomen is in de overgangsmaatregelen van het decreet.

In andere bewoordingen komt dit er ook op neer dat de toegang van nieuwe spelers tot landelijke FM-erkenningen dus slechts voor een beperkte duur van 4 jaar wordt uitgesteld, maar biedt de maatregel het voordeel een evaluatie te kunnen maken of het na deze vier jaar wel nog opportuun is of zal zijn om een landelijke FM-erkenning na te streven, rekening houdend met het alternatief van een potentiële erkenning als netwerkradio en/of de mogelijkheid om uit te zenden via digitale radio-omroepnetwerken.

De invoering van de nieuwe categorie netwerkradio-omroeporganisaties biedt bovendien een bijkomend antwoord en mogelijkheid op de veranderingen in een snel wijzigend medialandschap, waarbij deze netwerkradio-omroeporganisaties – zeker de generalistische – een nieuwe plaats zullen kunnen verwerven in een concurrentieel radiolandschap. Zoals

ook hoger in deze memorie is aangegeven, vormen deze netwerkradio's een radiovorm die zich qua inhoud tussen de lokale en de landelijke bevinden, maar qua bereik via uitzendingen van digitale etheromroepnetwerken tot quasi gans de bevolking kunnen richten. Het uitzenden via beperktere analoge FM-frequenties maakt dan weer dat er lagere upfront CAPEX-investeringen moeten gebeuren voor de opstart van een netwerkradio in vergelijking met de opstartkosten van een landelijke radio.

De constructie van een netwerkradio laat met andere woorden toe dat een nieuwe speler zich op de ganse Vlaamse radiomarkt kan richten zonder de noodzaak om echt een statuut als landelijke te moeten bekomen met als voordelen het kunnen starten met minder upfront-kosten op FM maar desgevallend en op basis van eigen vrijwillige keuze toch landelijk kunnen uit te zenden via de digitale ether om op kortere termijn een groot marktaandeel te bereiken. Het risico voor de nieuwe speler is met andere woorden kleiner als hij zich in de markt zet als netwerkradio-omroeporganisatie dan als landelijke radio-omroeporganisatie, terwijl potentieel hij dezelfde digitale distributiemogelijkheden heeft als een landelijke.

Ook een louter digitale distributie kan zorgen voor een landelijke dekking zodat er nieuwe spelers kunnen ontstaan.

Uit de optelling van bovenvermelde elementen blijkt dat een beperkte verlenging van de erkenningen en zendvergunningen van de bestaande landelijke radio-omroepen (zowel de erkende als die van rechtswege), gekoppeld aan de verplichting om in te zetten op uitzenden in DAB+ zoals nu in het decreet wordt voorzien, een tijdelijke maatregel is die een legitiem doel nastreeft en die pertinent en proportioneel is in het licht van dat doel waarbij dus het gelijkheidsbeginsel is gerespecteerd.

Het is dan ook de meest aangewezen piste is om de doelstellingen naar leefbaarheid van het radiolandschap enerzijds en transitie naar digitalisering van de radiodistributie anderzijds te verwezenlijken.

De beperking in duur van de verlenging van de erkenningen van de landelijke radio-omroeporganisaties en van het van rechtswege als landelijke te beschouwen samenwerkingsverband van regionale radio-omroeporganisaties (en aldus het de facto verdwijnen van het statuut van de regionale radio-omroeporganisaties) eind 2021, gekoppeld aan verdere digitale uitrol, zal sowieso moeten leiden tot een nieuw regelgevend kader in de toekomst.

Artikel 28

Wijziging van art. 243 van het mediadecreet

Deze wijziging beoogt de verduidelijking van dit artikel. De desbetreffende bepaling heeft immers betrekking op televisie-omroeporganisaties, gezien via het decreet van 4 maart 2005 voor bepaalde van deze televisie-omroeporganisaties de verplichting tot erkenning wijzigde naar een verplichting tot kennisgeving.

Artikel 29

Op basis van het advies van de Raad van State (voetnota 10) wordt heel expliciet gesteld dat de delegatie aan de Vlaamse Regering nooit vroeger in werking kan treden dan 1 september 2018.

In praktijk zal dit trouwens vermoedelijk nooit kunnen op die datum. Het digitaal beluisteren van radioprogramma's bedraagt in 2016 slechts enkele procenten en dus nog zeer ver af ligt van de minimumdrempel van 50 %.